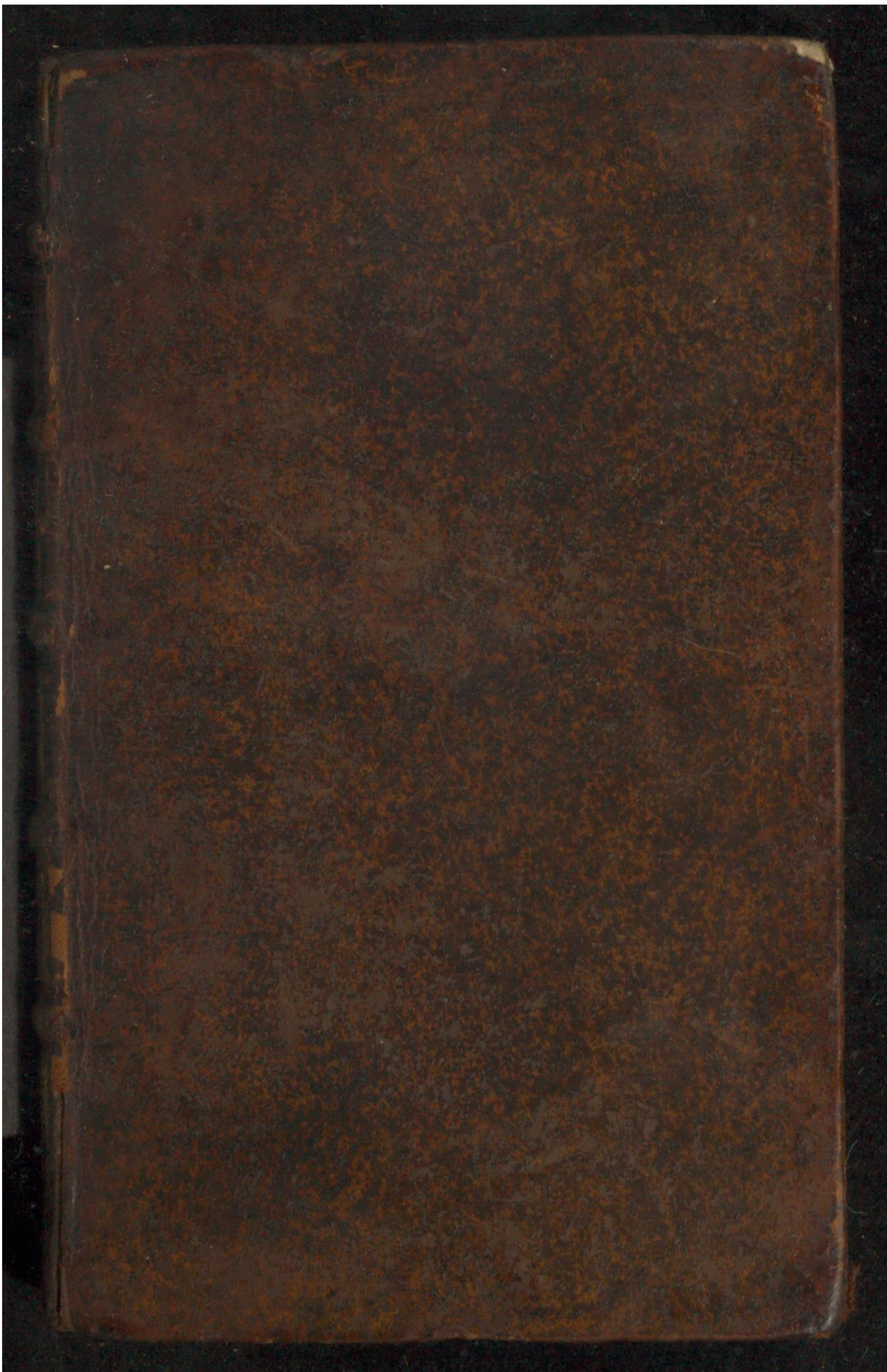
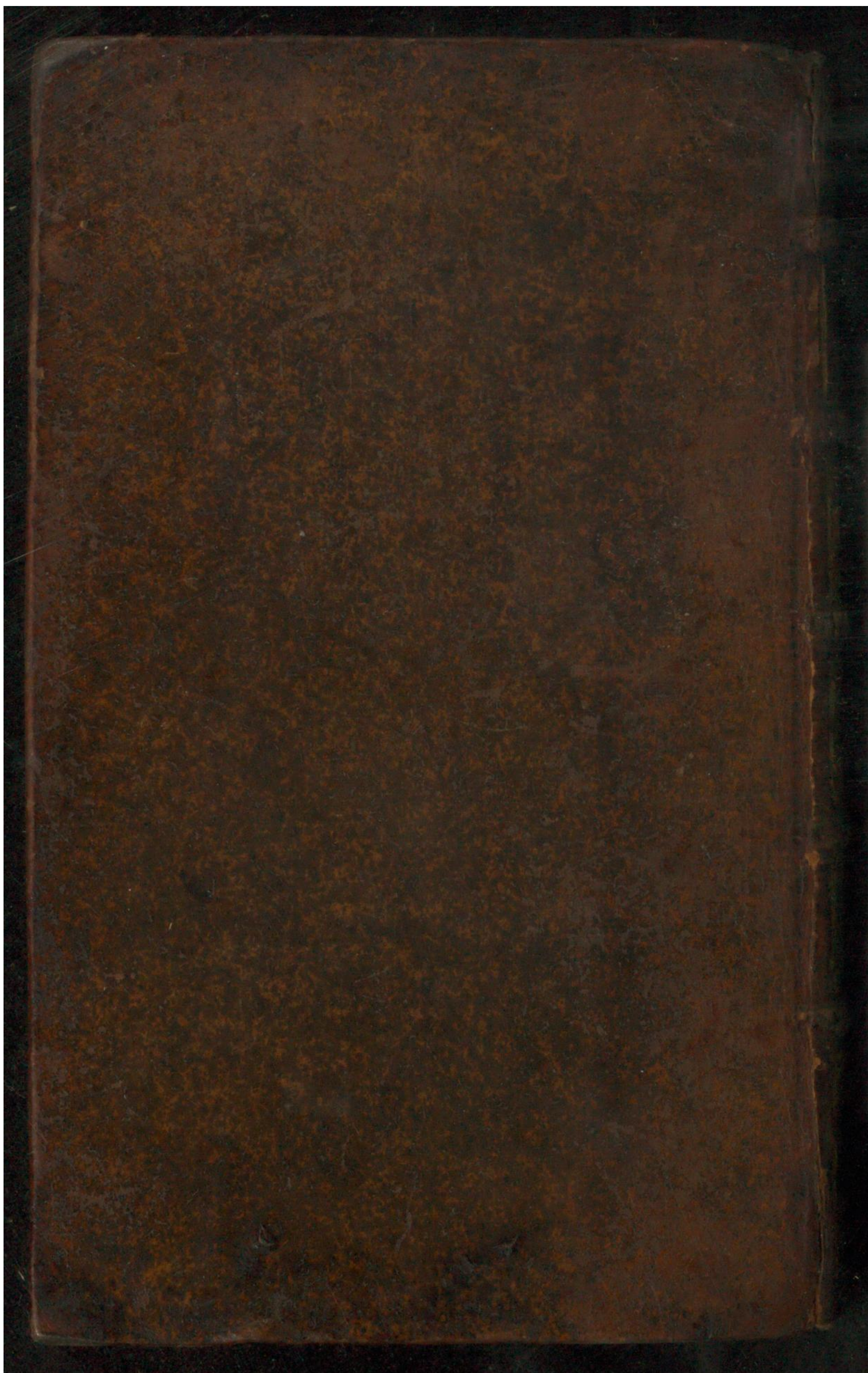


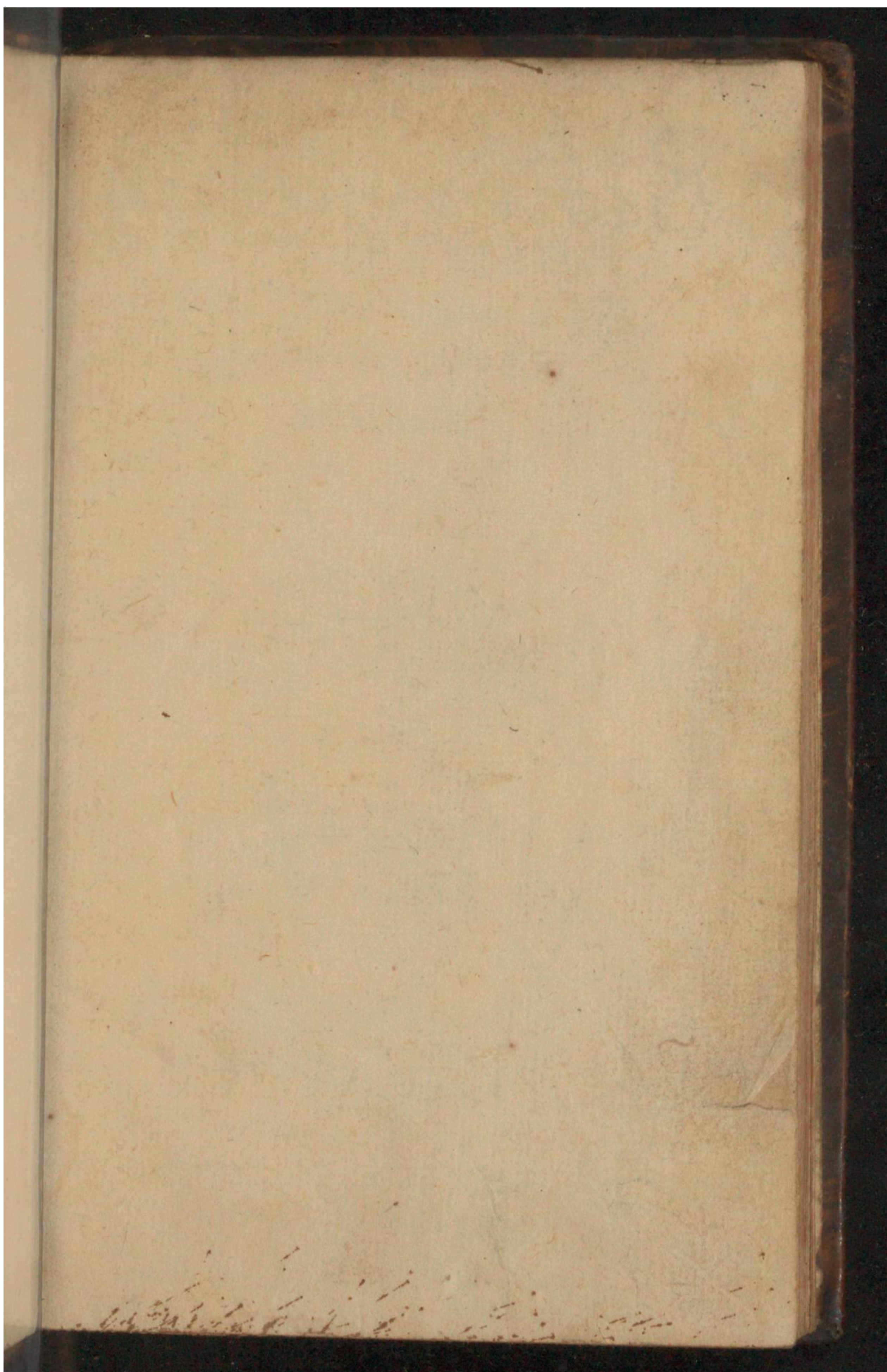

TH
HAC











THADDAEI HAGECII AB HAGEK DOCTORIS MEDICI,

Aphorismorum Metoposcopicorum libellus vnus.

Editio secunda.

IN FACIE PRVDENTIS RELVCET SAPIENTIA: PROVERB. XVII.



FRANCOFVRTI
Apud hæredes Andreæ Wecheli,
MDLXXXIIII.

MARTINVS CVTHÆNVS
LECTORI.

Frontis vt eſt index ſpeculũ: ſic prorſus in ipſæ
Fronte, velut ſpeculo, mentis imago patet.
Illud quiſque ſuo tantùm non lumine captus
Perſpicit; at ſapiens ſolus vtrumque videt.
Lumina nil Lyncis, nil ſunt ſpecularia Momi:
Frons docet hîc, quicquid pectora clauſæ gerunt.



INVICTISSIMO AC POTENTISS. PRINCIPI, DOMINO FERDINANDO, Dei gratia, Romanorum Imperatori semper Augusto, Hungariæ & Bohemiæ Regi, &c. Domino suo clementissimo: Thaddæus Hagecius S. P. D.



VEMADMODVM uniuersam hanc mũdi fabricam, resq́ omnes, quæ in ipsa continentur, ad Deum illum omnis boni fontem, autorem & parentem, uniuersus generis humani consensus refert: ita etiam totius Philosophiæ, cuius Physiognomonice pars est, eundem Deum autorem esse par est credi. Nam si quispiam non tantum varias animantium species, sed ipsam solam hominis speciem contempletur, quàm differentes unius ab altero vultus, quàm diuersa corporis lineamenta conspiciet? ut vel hinc perspicuum esse possit non casu hanc diuersitatem accidere, sed certissima Dei voluntate & prouidentia,

quæ vſque eò ſe demittit, vt capillos etiam capitis noſtri certo apud Deum comprehenſos eſſe numero Saluator noſter aſſeueret. adeóque etiam minutiſsimas illas lineolas corporibus noſtris impreſſas, ad certum determinatúmque vſum in natura à Deo cõditore deſtinatas eſſe non obſcurũ eſt. qui quidẽ vſus, quanquam non ex toto & in vniuerſum in hac caligine mentis humanæ à nobis perquiri poteſt: tamen bonæ mentis eſt vſum illum, quatenus homini datum eſt, ſedulò in omnibus naturæ operibus inueſtigare, atque ita amplitudinem & ſapientiam ſummi architecti contemplari, quæ non minus in his minimis corporis lineamentis, quàm in alio quantumuis vaſto & immani corpore abundè elucet, ſicut Ariſtot. in lib. de animalibus diuinum artificium & ſapientiam in contemplatione apiculæ & formiculæ admiratur. Huc ſpectare videtur etiam illud D. Pauli, vbi dicit, ita propè Deum nobis adeſſe, vt manibus contrectari poſsit. Ac vt ſemel dicam: Nihil eſt in hoc vniuerſo mũdi theatro, quod non ſit ſumma admiratione dignum, & cuius non ſit certus & determinatus in natura vſus: adeo vt iam olim in Philoſophorum ſcholis comprobatum receptúmque ſit:

ſit: Omnia ad certum finem condita eſſe: nec relictus eſt de eo vllus dubitandi locus. Quanquam autem hæc Dei ſapientia in omni opere abundè ſe promit & explicat: tamen in ipſa natura hominis, quæ reliquas omnes longè dignitate antecellit, & in qua Dei veſtigia impreſſa cernũtur, attentius ſingula conſiderantibus, clarius luculentiúſque ſe conſpiciendam præbet. Quod cognoſcentes veteres illi ſapientiæ ſtudioſi, hominis naturam ante omnia ſibi contemplandam propoſuerunt, ac in ea plurimum admirati ſunt illam animorum pariter ac lineamentorum in corporibus diuerſitatem. Quamobrem ſingulari ſtudio adniſi ſunt, vt ſingulis moribus ſua corpora adpingerent, & contra ſingulis corporibus ſuos mores, vt ita certius alterum ex altero colligeretur. Qua in re vetuſtiſsimus omnium autor Homerus extitit, dum Therſiten egregiè & graphicè depingit, corporis formam cum moribus comparans. Similiter etiam Dares Phrygius, qui ſatis longum catalogum heroum recenſet, pulcherriméque mores cum forma & figura corporis cõfert. Scribit enim AEneam fuiſſe rufum, quadratum, oculis hilaribus & nigris: propter ea facundũ, affabilem, fortem in conſilio, pium,

venustum. Antenorem longum, gracilem, velocibus membris, versutum, cautum. Achillem pectorosum, ore venusto, membris valentibus, magna vi brachiorum, bene crispatum, vultu hilari, capillo myrteo: propterea clementem, in armis acerrimum, largum, dapsilem. Sed non est necesse omnia huc ex illo transcribere. Satis, arbitror, liquet ex his, diligentissimam in conferendis corporum formis & lineamentis, cum ipsis moribus & ingenio vetustatem fuisse. Idem videre est apud Aristotelem, Suetonium, & apud plerosque Poëtas, apud quos passim fragmenta quædam huius artis nobilissimæ adhuc extant: adeo vt vel hinc satis cuique clarum esse possit, honestissimam nobilissimámque hanc artem semper ab illis habitam esse, & præstantissimos quosque illam exercuisse. Nam Antenor apud Homerũ artis Physiognomonicæ peritus Menelai & Vlyssis figuram staturamque contemplabatur, ex eaque de ingenio, moribus, alterius ab altero planè diuersis, coniecturam faciebat, & propterea se vtriusque naturam & mores nosse gloriatur, cùm dicit, Menelaum pauci sermonis, sed nimium arguti fuisse: Vlyssis verò orationem hibernis niuibus persimilem. Quare cùm tantopere

pere ab excellentißimis illis hominibus hæc ars obseruata & exculta fuerit, quid impediet, quo minus ad eam excolendam nostrum quoq; conferamus studium? præsertim cùm libero homine dignum sit introspicere, quid quiq; clauso pectore gerant, quídque habeant alta mente repostum. Quantum verò vtilitatis secum adferat huius artis cognitio, hinc perspicuum esse potest. Sæpè nobis vsu venit in amicitiis & sodalitiis, vt quos arbitramur esse amicißimos, integerrimos, candidißimósque, ij plerumque sint simulatores infidelißimi, versipelles nocentißimi peruersißimique. Vbi physiognomon sæpe, quid animo versent, cognoscere, ac Thersiten ab Hectore vel Vlysse; item Catilinas à Fabijs & Camillis, distinguere poterit. Quod, si vnquam erat necesßarium, certè hoc nostro peruersißimo infidelißimóque seculo, est maximè vtile & necessarium. An nemo vidit nostra ætate Thersitas impudentißimos, Vlysses astutißimos, Catilinas turbulentißimos? Quare prudentißimè olim, vt referunt quidam, in aulis regum, censores morum constituebantur, qui subditorum, satellitum & aliorum ingenia explorarent. Aristoteles quoque in Politicis suadet ad magistratũ legẽdos illos, qui sint

forma decenti, & non monstrosa. Et alibi ab his, quos natura signauit, cauendum esse monet. Vulgaris est etiã versiculus: Distortum vultũ sequitur distortio morũ. *Vultus enim non planè fallax præbet animi indicium. Sic Martialis lib. 12 hisce signis & notis Zoilum suum cognouit & depinxit:*

Crine ruber, niger ore, breuis pede, lumine lęsus:
Rem magnam præstas, Zoile, si bonus es.

Et Palladas Græcus quidam Poeta sic quoque claudum quendam notauit:

χωλὸν ἔχεις τὸν νοῦν, ὡς τὸν πόδα. ἐστὶ γὰρ ἀληθῶς
εἰκόνα τῶν ἐντὸς σὴ φύσις ἐκτὸς ἔχει.

Hoc est

Pes tibi quòd claudus, quòd clauda per omnia sit mens,
Interius retegunt extera signa malum.

Hanc diligentiam in aspiciendo vultu si obseruasset olim Pompeius, non se Achillæ & Septimio credidisset: neque Cæsar in manus Bruti & Caßii incidisset, à quibus turpiter interfecti sunt. Adfert etiam hæc ars vtilitatem non modicam præceptoribus, in formandis ingeniis, si nolunt oleum & operam perdere, nimirum vt diligenter ex certis notis indolem & vires ingenii discipulorum expendant, neq; ad scholam admittant ineptos ad studia & ad

eas artes, à quibus eorum natura abhorret: Quin potius ſequãtur exemplum Alabãdenſis illius Apollonii dicẽdi magiſtri, de quo Cicero in Oratore ſcribit. Hic cúm mercede doceret, non tamen patiebatur eos, quos iudicabat non poſſe Oratores euadere, operã apud ſe perdere: dimittebátque, & ad quam quemque artem putabat eſſe idoneum, ad eam impellere & hortari ſolebat. Hoc exemplum ſi ſequerentur noſtræ ætatis præceptores, abſolutiores haberemus in omni diſciplinarum genere artifices.

Hæc generaliter de præſtantia & vſu Phyſiognomonicæ dicta ſufficiant, quæ quoniam generi competunt, eadem etiam ſpeciebus ſub ipſo contentis competere poſſunt. Quare non eſt neceſſe peculiarem de Metopoſcopia ſermonem inſtituere, eámque laudibus vehere. Eſt enim eiuſdem præſtantiæ, eoſdem etiam vſus habet, qui iam à nobis ſunt commemorati. quanquam minus, quàm reliquæ Phyſiognomonicæ partes exculta ſit, & ferè tota interciderit. Fuiſſe autem aliquando apud veteres artem Metopoſcopicam, à qua Metopoſcopi vocati ſunt, ex Suetonio in vita Titi videre licet, vbi Metopoſcopum quendam à Narciſſo Claudij liberto adhibitum narrat, vt Britannico

Claudij filio ex lineamentis frontis prædiceret, quid illi eſſet euenturum, nunquid eſſet obtenturus imperium: aitque conſtantiſsimè Metopoſcopum adſirmaſſe, Britãnicum quidẽ nullo modo, ſed Titum, qui propè adſtabat, haud dubiè imperaturum. Sed eius artis ferè nullum iam veſtigium extat. Hanc vt, quantũ in me eſt, reſtaurarem, collegi iam ab annis plus minus decem, diligenti obſeruatione plurimorũ notabilium caſuum, hæc paradigmata Metopoſcopica, & generalia quædam in Aphoriſmos redegi, adiectis his etiam quæ paſsim apud Ariſtotelem, & apud alios de forma & figura frontis, & de ſuperciliis prædicuntur. Nam alium modum hanc artem conſtituendi, quàm ex multorum exemplorum diligenti obſeruatione, fieri poſſe non intelligo. Inſuper adieci aliquot figuras frontis cum ſuis lineamentis, & ſuos cuique euentus breuiter adſcripſi. Sed reprehendet fortaſſe hic quiſpiam, & vberius quàm par erit, extenuabit noſtram hanc inuentionem, tanquam nouam, incertam, nec authenticam, nec vſque adeo frequenter, tam veteribus, quàm noſtræ ætatis hominibus vſitatam, vtpote cuius ex profeſſo non extet vllum ſcriptũ, imo ne veſtigium quidẽ. Huic

nos

nos respondemus: Nouũ hoc, & sanè exiguum, quod adferimus rudimẽtum libenter fatemur, agnoscimúsque nostrum & ex nobis profectum esse. Cæterum nouitatem illam nec reprehendi à quoquam meritò, nec vitio dari posse existimo, nisi fortè ab his, qui mẽtes hominum, natura liberas, captiuas detineri aliorum inuentis cupiunt, nihilq; amplius ex se gignere, tanquam viribus omnibus exhaustas & effœtas redditas, existimant. At, qui mentem in natiuam libertatem asserere satagunt, ad contemplationem sapientißimæ huius fabricæ hominis, his non tam reprehensioni nouitatem hanc, quàm laudi & maximæ admirationi futuram omnino speramus, in qua postquam aliquandiu substiterit mentis acies, extimulabit illam ad diligentiorem inuestigationem, quemadmodum etiam veteribus vsu euenisse in prima artium inuentione videmus. Qui itaque nouitatem tanquam crimen aliquod obijcere voluerint, hos nihil morabimur, nec propterea illis succensebimus. Etsi enim antiquitas cõciliat gratiam, nouitas inuidiam: tamen hanc ego mihi laudi potius, quàm vituperio duxero. Est quidem nouæ artis paradigma potius, quàm ipsa ars; illam enim nõ profiteor:

non ita tamen mihi planè inuẽtionem arrogo, tanquam nulla antea fuerit, sed veteris illius artis, & iam penitus extinctæ, nouum illius exhibeo rudimentum, atque illud primò tenue & exiguum, quemadmodum aliæ quoque artes omnes tenues in prima sui inuentione erant, sed poterit in dies, vt illæ, ita & hæc vsu ac studio maiora incrementa accipere. Facilius enim iam inuentis & cogitatis alii addere, minus rectè dicta corrigere, & in certum aliquem & meliorem ordinem redigere poterunt. Quod ad certitudinem huius artis attinet, id cogitare singuli debẽt, artem esse, qualis Medicina & Astrologia: quæ quanquam vtraque cultior sit hac nostra, & certa Methodo cõstituta: tamen quia versatur circa ea, quæ plerunque accidunt, in eo cum ea communicat. Ingenium, mores, fortuna, & casus quidam non obscurè cognosci possunt, & pleraque signa habemus certißimorũ euentuũ, & plura proferet dies in lucem. Non potest etiam hæc ita sibi constans & perpetua esse in hominum naturis, ac in brutorum animantibus, propterea quòd hæc solo naturæ instinctu feruntur, illæ verò etsi ad quædam sunt propensæ: tamen institutione & educatione plerũmque mutantur. Hoc modo Zopyrus Phy-

Physiognomon Socratem stupidum esse dixit & bardum, sumpto signo è iugulorũ obstructione & obturatione, de quo Cicero in lib. de fato.

Neque etiam causam euentuum hîc à nobis quisquam quærat. magis enim experimento & obseruationi credendum est. Neque verò hîc omnium euentuum & in omnibus signa constituimus, neque id profitemur, sed quorundam tantum, qui obseruari à nobis annis iam elapsis potuerunt. Non enim perfectam & absolutam, sed primo inchoatam artem exhibemus: & præmonitos singulos esse volumus, non omnes casus ex tam paucis lineis, quæ interdum non plures tribus conspiciuntur, prædici posse: hoc enim velle polliceri, quid aliud est, quàm extra humanũ ingenium sese attollere & vetita septa transcendere? Hoc autem obseruandum est, quoties rara quædam signa conspexerimus, raritatem euentus significare. Præterea magnitudinem signorũ semper comitari magna & notabilia accidentia, adeo vt hactenus neminem adhuc obseruare potuerim, tam in hac, quàm in Genethlialogica arte, vt malis signis non respõderint mali, & rursus bonis boni euentus. Item, qui Genethlialogicam huic arti coniunxerit, certius de euẽtibus præ-

dixerit. Hæc de dignitate & vſu huius artis, & de conſilio meo illam excolendi, fuſius dicere libuit ad excitandas ad capeſſendam hanc quoque profeßionem bonas ſtudioſorum naturas.

Nunc ad te, inuictißime Imperator Ferdinande, meam conuerto orationem, tuæq; Maieſtati hunc meum fœtum dedico multis nominibus, vel quòd maximè conueniens viſum eſt hanc nouæ artis inchoationem à tui amplißimi nominis ſplendore initium ſumere, & ritu veterum ἐκ Διὸς ἄρχεσθαι: *vel quòd in tuæ Maieſtatis regno à me fideli tuæ Maieſtatis ſubdito primùm ea cœpta ſit excoli: vel quòd doctrina de conſideratione frontium humanarum ad eum potißimũ videatur pertinere, cuius frontem & faciem auguſtißimam totus orbis Chriſtianus ſuſpicit, & aßiduo intuitu contemplatur: vel quòd, cùm cætera artium & Philoſophiæ ſtudia inuicto animo proſequaris, & ingeniorum operumq; naturæ mirificus ſis admirator & fautor, ad hanc quoque artem tuo auſpicio editam aliquid ſplendoris ſit acceſſurum, & commendatior illa reddita in frequẽtiore deinceps vſu ſit apud ſtudioſos futura. Poſtremò, quòd hæc vna ſit ex iſtis, quæ Mathematicis artibus adnumerari ſolent, & ex eo genere, quæ*

vulgo

vulgo Manticæ vocantur; quæ studia Regum tantummodo olim fuere. Quare hoc etiam nomine Regum studium Regi & Imperatori maximo dicatum nuncupatúmque esse voluimus: quod vt tuo patrocinio & tutela promouere protegeréque velis, etiam atque etiam reuerenter oro. Datum Pragæ X Calend. Ianuarij, quo die stella quæ est in rictu Pegasi, Muscida vulgo vocata, mane oritur cum Sole, eodémque occidente Nebulosa in capite ORIONIS *vesperi exoritur. Eodem etiam die reuerendißimus Dominus Dominus Antonius Episcopus Viennensis dignißimus &c. Pragæ coram Clero ab inuictißimo Imperatore Ferdinando declaratus est Archiepiscopus Pragensis. Anno* MDLXI.

SERENISS. PRINCIPIBVS, ERNESTO, MATTHIAE ET MAXIMILIANO, FRATRIBVS GERmanis, & Archiducibus Austriæ &c. Dominis suis benignissimis, THADDAEVS AB HAYCK salutem & felicitatem optat.



VNT anni, Sereniss. Archiduces, bis vndecim elapsi cùm primum hunc libellum Metoposcopicum inscripsi gloriosę memoriæ Diuo Ferdinando Imperatori, auo Serenitatum vestrarum chariss. Sæpe enim ad eius colloquium eram admissus; quia de occultis rebus naturæ, præsertim verò Astronomicis, libẽtissimè colloquebatur, deq́ue multis liberaliter sciscitabatur. Itaque re ipsa cognoui eidem laborem illum meum fuisse gratissimum. Probarũt eundem magni sanè & doctiss. viri, sed inprimis recõditioris Physiologiæ studiosi, eúmque suis auditoribus prolixè cõmendarunt. Hinc factum est, quod iam à multis annis eius libelli desiderata sunt exem-

exemplaria. Cùm in comitiis Imperialibus Spiræ cũ Diuo Maximiliano inclytæ memoriæ Serenitatum veſtrarum patre amantiſs. fuiſſem: multos iam tum monitores & hortatores audiebam vt libellum denuo typographis deſcribendũ darem. Verùm quod his obſecutus non ſum, plurima me impedierunt: quorum ſequente epiſtola candido lectori rationem reddo.

Videns autem monitionibus & petitionibus finem nõ fieri, cupiditatem ſtudioſorum in dies augeri: tandem ipſorum voluntati & iudicio parendum duxi. Sed qui poſt mortem feliciſs. memoriæ D. Ferdinãdi Imperatoris denuo deſcriptum protegeret: ei patronum ego digniorem iuſtioremq́ue quàm veſtras ſerenitates, inuenire potui neminem: quibus aliàs de iure poſſeſſio libelli debetur. Quod enim ſemel auo, aut patri donatur, illud iure iuſtę hęreditatis ad filios & nepotes trãſit. Imò à crimine plagij me vix, ac ne vix excuſare potuiſſem, ſi poſſeſſionem huius libelli in alium quempiam transferrem. Quare ſerenitates veſtras reuerenter & ſubmiſſè rogo atque oro, vt qua animi benignitate

auus Serenitatum V. hunc libellum complectebatur: eadem liberalitate nũc, quasi renatum, veſtræ quoque Serenitates à me accipiant, tuẽdumq́ue ſuo patrocinio ſuſcipiãt, ac me fidelem ſeruum, vt aui & patris veſtri, ita nunc Serenitatum ſuarum eſſe, futurumq́ue ſemper, ſciant & agnoſcant. Viennæ die I Octobris. Anno à Chriſto nato

MDLXXXIII.

CAN-

CANDIDO LECTORI S.

ANTE *annos plus minus triginta cùm impensius curiosiusque incumberem studio Astrologico, animaduerteremque diuinationes de cuiusque vita, moribus, statu, studijs, morbis & periculis, ex lineis volæ manus instituï: vnde ars illa diuinandi* Chiromantia *dicta: subiit animum cogitatio, easdem diuinationes, si non meliori, at saltem pari successu & certitudine ex lineis, & quasi characteribus quibusdam, in hominum frontibus signatis, desumi & institui posse. Quod enim quidam rectas, alij curuas, & mirabiliter inflexas intortasque in frontibus conspiciantur habere impressas lineas, alij item cancellatas, & veluti obelisco circelloque notatas, nõ nulli obscuras & exiles: alij claras & euidentes, alij plures, alij pauciores, alij continuas, alij interruptas: tantam varietatem in hominum frontibus non existimabam temerè & fortuitò à Deo & natura impressam esse: quin potius eiusmodi lineis & notis, quasi hieroglyphicis, Deum & naturam aliquid latentis significationis in singulis indiuiduis designare voluisse.*

Cuiusmodi etiam signa & sigilla, ac figuras, sæpe in plantis, lapidibus, & gemmis, impressas cernimus: per quæ nobiscum quasi loqui, & vires facultatesq; latentes, quæ illis insunt, quibúsue partibus corporis ac visceribus earúmq; morbis adhibenda sunt, nobis prodere videntur. Sic Lichen, Pulmonaria dicta, quæ in quercuum, aliarúmq; syluestriũ arborum caudicibus nascitur, & formam pulmonis repræsentat, pulmonibus medetur. Et alia pulmonaria, folio Buglossi aspero, hirsuto, albis maculis, quasi vlcusculis circumsperso, pulmonum vlcera sanare dicitur. Alkekengi renibus & vesicæ. Filix spinæ dorsi, & lumborum doloribus. Scrophularia scrophulis & cõdylomatibus auxiliantur. Sic etiam Perforata aliquot eiusmodi signis & sigillis insignita est, quæ nobis indicãt valere eam ad aperiẽdos poros, ad vulnera glutinanda, ad abigenda phantasmata & spectra, ad vermes & serpentes abigendos: quæ omnia commemorare huius instituti non est. Tales signaturas & sigilla veteres diligenter considerasse in omnibus rebus creatis liquidißimum est. Ex hoc fonte Physiognomia, Chiromantia, & Metoposcopia suam acceperunt originem. Ac duarum priorũ artium adhuc aliquis apud

quos-

quosdam usus est. At Metoposcopia iam dudum planè interiit: sicut & ea consideratio signorũ, seu signaturarum, in plantis & mineralibus huc usque iacuisset sepulta, nisi eam Paracelsus nostra ætate, eiúsq; sectatores, nunc postliminio reuocassent excitassentq́. Fueritne verò vetus Metoposcopia ex iisdem fundamentis extructa, ex quibus nostra hæc recens, dicere nequeo. Neque enim eius vel præcepta aliqua, vel exempla in autoribus extãt, nisi solum nomen, testatũ faciens aliquando eam excultam fuisse: & hac arte celebres quosdam extitisse Metoposcopos.

Cùm igitur, vt dixi, admirarer varietatem structuræ ac lineamentorum humanarum frontium, eaq́; cum euentibus quibusdam raris & admirandis conferrem, crebraq́; obseruatione vera esse comprobarem, inde hoc rudimẽtum artis, certis aliquot sententiis & Aphorismis comprehensum enatum est: quod apud me plures annos delituerat, antequam luce fuisset donatum. Expectabam enim vt HIERONYMVS CARDANVS *prior suam Metoposcopiam, quam se habere publicè profitebatur, vt eius edendæ spem nobis sæpe faciebat, proferret in publicum. Verùm cùm subinde*

differret editionem, ac ne quidem librum mihi olim inſpiciendum dare voluiſſet: ego meorum rudimentorum editione ipſum ad euulgationẽ ſui operis excitare volui. Ac ſunt huc vſque à prima editione mei libelli anni exacti XXI: *& tamen neque viuo, neque vita functo Cardano quicquam eius rei prodiit. Dixi, denegaſſe mihi Cardanum inſpectionem ſuæ Metopoſcopiæ, ſed quomodo id acciderit, exponere paucis placuit. Fuit mihi comes itineris in Italia Paulus Dolzius, vir præclarè doctus: cumq́ue Mediolanum non tam vrbem illam amplam videndi, quàm viros illic doctos ſalutãdi cauſa veniſſemus, & inter eos cum primis Cardanum: ſiquidem eius nomẽ in Germania percelebre fuerat: vt quidnam præ manibus haberet coram intelligeremus: admiſſi in eius cõclaue, & expoſita cauſa noſtri acceſſus, mixtiſq́ue vtrinq́ue ſermonibus, tandem aliquot manu ſcriptos libellos depromit. Eorum vnus erat Dialectica, nuper, aiebat, à ſe conſcripta: alter, ars Medica: & tertius, Secretorum & experimentorum liber inchoatus, qui vnicum ſaltem folium vnius quaternionis ſcriptum habebat. In poſteriori pagella eius quaternionis legimus adſcriptũ:* Libri edẽdi, & libri non edendi.

Inter

Inter non edendos tres erãt iam nominati, & quartus adijciebatur Metoposcopicus. Nos cùm hunc quoque ob argumenti nouitatem videre desideraſſemus, hoc genus officij literati nobis ſtrenuè denegauit. Neque animũ iſtum, durúmne an inuidum dicam neſcio, flectere potui: quod inſtando & petendo addebam, me quoque aliquid eius artis obſeruaſſe. Domum igitur reuerſus, ilico mea, eo, quo dixi, conſilio in publicum edi curaui. Sed exempla libelli iam dudum à multis deſiderata fuerunt. A me quoque ſæpius petitum vt libellum recudi permitterem: quorum nonnulli eius artis & diuinatoriarum ſtudioſos eſſe profitebãtur: ac propterea vltro hac in parte ſuum mihi deferebãt ſtudium & operam. Neque ego eorum petitioni repugnaui, dum modo additis propriis obſeruationibus ſi quas habuiſſent, locupletiorem libellum reddidiſſent. Ego enim ex illo tẽpore quo primùm libellum in lucem emiſi, nihil eidem adieci, tũ ob Medica ſtudia, functionemq́ Medicam, quam habui apud D. Maximilianum glorioſæ memoriæ Imperatorem Romanum, dominum meum clementiſſ. tum ob illa negotia, quæ mihi & grauior ætas, & adminiſtratio cuiuſdam tutelæ, pro qua per ſeptennium in

foro decertaui, subinde afferebat. Nouum denique sidus illud Anno MDLXXII *in æthere effulsit: quod silentio præterire non potui: verùm qualicunque mea opella illustrare sum conatus. Cuius scriptionis causa statim à Theodoro Graminæo & Gulielmo Lindano, Episcopo Ruremũdensi, in campum Theologicum protractus sum, & impetitus acerbißimè: vt nolens volens cum hisce duobus dimicarem de Aquilone mystico in me contorto. Ac Lindanus ille, quem ego ne verbulo vnquam læsi, neque eidem notus fui, adeo acerbè in me debacchatus est, vt ne minimum quidem locum inter Christianos mihi reliquerit. Et quanuis, vt dixi, ignotus essem ipsi, neque ille vnquam meam fidei confeßionem, quid vel de Deo sentirem, audiuisset: tamen me inauditum calumniari turpiter, & impudenter condemnare est ausus. Adiecit etiam verbis expreßis, me diaboli doctrinam pro Christi Euangelio venerari, & alia plura.*

Quare vtrique respondendum fuit, depellendaq́; à me nota infamiæ, quam mihi inurere conati sunt duo isti boni viri. Opposui autem illorum Aquiloni mystico meum Aquilonem historicũ, quem tamen huc vsq; ob graues causas,

veluti

veluti carcere clausum, detinere me oportuit, & non permittere ut liberè carperet hanc auram popularē. Verùm cùm mei aduersarij moræ impatientes, & dimicationis percupidi, præsertim verò Straminæus ille, subinde me suis scriptiunculis lacessere & proritare, additis cōuitijs, non desisteret, necdum tamen me in acie conspiceret: quasi me deuicto triumphos inter suos agere cœperunt. Vt igitur & vanam opinionem victoriæ ex animis illorū tollerem, & depellerem aliquo modo calūnias, & sanarem vulnera mihi immerenti inflicta, ex integro meo opere Aquilonis historici leuem quendam prodromum manu scriptum, tertio iam decurrente anno emisi: & vt duos illos meos aduersarios leniter afflaret, eorumq́ spiritus vitales, tædio meæ responsionis penè oppressos, recrearet refocillaretq́ operam dedi. Graminæum enim præ habitu obesiusculo, ac summum bonitatis gradum adepto, periclitari audiebam: cui tempestiuè, ego illi, scilicet, Samaritanus, succurrere volui. Ac peruenit tandem ad aures meas, vtrumq́ meo illo prodromo mirificè oblectatum esse, illum versasse manu diurna nocturnaq́: atq́ etiam de eo cōmunicasse cum alijs, eorumq́ iudicia requisiuisse. Cùm enim meum illum

prodromum in ſolos illos duos ex Bohemia in Belgicum flare permiſerim: illi eundem in Auſtriam vſque, ſed latenter, & intra certas metas, ſoluerunt. Rectius, meo iudicio, feciſſent ſi ei, donec ipſemet Aquilo recluſis clauſtris perflare omnes regiones cœpiſſet, liberam ſpirationem conceßiſſent.

Horum obiter hîc mentionem facere volui, eorũ gratia, qui meo ſilentio me cauſa cecidiſſe clamitabant.

Nunc reuertar ad cauſas à quibus pauliſper digreſſus ſum: cur videlicet hunc libellum non auxerim: inter quas earum vnam, Medicam functionẽ fuiſſe dixi: alteram, ſtudia & curas ætatis grauioris. His hanc quoque adijciã; quod eadem illa ætas ingraueſcens id etiam ſecum attulit, quòd iſtis ſtudijs iuuentutis, & curioſis diuinationibus minimè oblectabar: idq́; non tã incertitudinis artis diuinatoriæ, quàm quorundam curioſorum hominum cauſa; quòd non contenti mediocritate artis, plura quàm ars in ſe contineret, ſibi prædici poſtularent: ac rurſus diuinatores, ne ignari prædictionũ eſſe viderentur, nihil non promitterẽt quærentibus: atque id ex temerario ſuo iudicio, & audaci temeritate. Cuiuſmodi diuinatores & vates mẽ-

daces

daces ætas hæc nostra habet plurimos: quorum princeps est, mendacißimus ille nebulo & impostor, qui mendacißima fata suo Calendario diebus pene singulis adscribẽs, & literis alphabeti, quasi hæ magnarum quarundam rerum, quas proferre in publicum non liceret, notæ essent, nugas suas velans, totum mundum conturbare & infatuare non desinit.

Habet etiam ætas hæc non paucos, potißimũ verò altioris conditionis homines, qui titillatione prædictionis rerum magnarum, ita habent occupatum errore animum, vt vanißima mendacia vanißimorum Astrologastrorum nõ cernant oculis, nec palpent manibus: sed admirentur, & ad eorum vanicinia, quasi fascinati, obstupescant. Et si saltem vnicam voculam in istis vaniciniis offendunt, quam ad desiderium mentis suæ inflectere queant, ilico Astrologum ea præuidisse, & innuere voluisse prædicant. A quo tamen si quærerẽt, an illa esset eius sententia, quam isti homines sibi fingunt & pingunt, constantißimè negaret. Sed hanc vtrorumq; hominũ moriam ne Erasmus quidẽ sanauerit.

Hæ iam commemoratæ causæ fuerunt, cur totis hisce annis præteritis nullum amplius studium in his diuinationibus ponere, libellumq;

augere, excepto vnico exemplo, neq; voluerim neq; potuerim. Verùm cùm ſubinde non deſiſterent plures, qui iſta conſideratione naturæ delectantur, libelli editionem petere, affirmarentq; non paucos, exemplis impreßis deſtitutos, manu ſibi deſcribi curauiſſe, & mutuo fruendum libellum, quaſi per manus, tradidiſſe: tandem paſſus ſum illum recudi, communicatis librario iconibus. quas adhuc penes me habebam integras. Qui ſe iſtis diuinationibus, & contemplatione naturæ oblectant, per me licebit vt artem hãc pluribus exemplis & obſeruationibus adaugeãt, & locupletiorem reddant: id modò meminerint vt hac arte, quomodo cæteris diuinationibus, ſobriè & vti Christianos decet, vtantur. Vale lector candide. Viennæ ex Muſæo noſtro die I Octobris Anno

MDLXXXIII.

THAD-

THADDAEI HAGECII AB HAGEK DOCTORIS MEDICI,

Aphoriſmorum Metopoſcopicorum Libellus vnus.

De forma & figura frontis.

METOPOSCOPIA eſt ars diuinandi ex fronte. Græcè enim μέτωπον, Latinè frons, & σκοπεῖν ſpeculari dicitur, quaſi dicas Frontis inſpectio.

Frons faciei pars eſt inter ſinciput & oculos.

Frons eſt index triſticiæ, hilaritatis, clementiæ, ſeueritatis. Vnde prouerbium: *Frontem exporrigere*, & *Frontem cõtrahere.*

Frontem Ariſtoteles ſedem verecũdiæ & honoris poſuit: atque id propter vicinitatem imaginatiuæ virtutis, quæ cum ſenſu communi in anteriori parte cerebri, veluti prora capitis collocatur. cuius virtutis vi triſtia vel læta, decẽtia vel indecentia, ad rationis iudicium ſubito deferũtur,

ab eoq; diiudicãtur. Hinc perfrictæ frontis eos esse dicimus, qui pudorem omnem abiecerunt.

Frons est omnium neruorum à cerebro descendentium ad sensum perficiendum quasi quędam turris & propugnaculum, ad cuius concauitatem concurrunt nerui sensitiui quinque exteriorum sensuum, quorum ministerio, de omnibus obiectis sensuum, apud rationis domicilium, fit iudicium.

Frontis cutis cum musculosa quadam & tenui substantia, quę illi subdita est, vnitur: vt partes manuum internæ, & plantæ pedum cum tendone coalescunt.

Frons à subiectis ossibus per membranam periosteon distincta est, soláque ex duabus cutibus mobilibus constat, ac breuiter tota in se laxa: ob id certè motu voluntario mouetur.

Frontis cutis mouetur vna cum palpebris per certos musculos & neruos ad oculorum clausuram aperturámque.

Musculosa compages fronti subiecta, à qua supercilia attolluntur, & motus frontis perficitur, suas fibras habet deorsum versus

versus tendentes: quas transuersim Chirurgi imperiti secantes, in causa sunt vt frontis cutis tota delabatur ad oculos.

Latitudo frontis incipit à radice nasi vbi terminantur cilia, versus commissuram coronalem.

Longitudo frontis intelligitur per latitudinem corporis, vt villi ac nerui incedunt.

Rotunda frons dicitur illa, quæ prominet & extuberat in conuexum.

Plana frons est, quæ non assurgit ad aliquam extuberantiam, sed quãdam æqualitatem in omnibus suis partibus seruat.

In omnibus rebus est externa quædam nota, qua deprehendimus ea quæ oculis non sunt subiecta, hoc est interna. Sic & natúra rei suos, rursum Magia súos habet, quos signat.

Frons quibus permagna, ignaui. Refertur ad boues.

Frons quibus satis magna, carnosa, & leuis, constantes & boni animi.

Frontem magnam semper comitatur grossities carnis; Cõtrà paruam, subtilitas.

Frons quibus parua, indociles. Refer-

tur ad ſues.

Frons quibus rotunda, carnoſa, ſtupidi & hebetes. Refertur ad aſinos.

Frons quando nimis eleuatur, & quaſi in ſuperficie rotundatur, exceſſum choleræ ſignificat; & tales plerunque diſpoſiti ſunt ad cholericas paſſiones, ſicut ad phreneſim & furorem.

Frons in qua minor eſt planicies, ſocordes & ſtupidi.

Frons quibus quadrata & commenſurata, euidẽtiſſima prudentiæ, fortitudinis, intellectus, magnificentiæq́; index. Refertur ad Leones.

Frons quibus ſerena & protenſa, adulatores. Refertur ad paſſiones. Et eſt frons æqualis protẽſa, quaſi vltra tenſa. Dicitur etiam collecta frons, id eſt, tenſa vel tranquilla. Id in canibus videri poteſt, qui cúm adulantur, ſerenam frontem habent.

Medius habitus frontis inter ſerenam & nubiloſam, bonus & congruens iudicatur.

Frons quibus tetrica, anxii. Refertur ad affectum: quoniam qui ſe cruciant, tetrici ſunt.

Frons

Frons quæ in gyrum eleuata eſt, à quibuſdam probatur, maximè ſi capiti benè reſpondeat. Sin autem temporum prominentias occupet rotũditas illa, ſitq́ue ſubinde depilis, indicat præſtantiam ingenii, cupiditatem honoris, arrogãtiam, & quæ magnanimos omnes conſequuntur.

Frons glabra & complanata cuticula, niſi intra ſupernam ſuperficiem naſi, profanum, fallacem, iracũdúmque ſignificat.

Frons caperata, & rugis contracta, in medio tamen decliuior, vnà cum duabus optimis virtutibus, videlicet magnanimitate, & ingenio, peſſimum vitium habet crudelitatem.

Frons prægrandis, rotunda, depilis, audacem & mendacem.

Frons oblonga, cum oblonga facie, mento tenui, crudelitatem & tyrãnidem.

Frons confuſa & tumida, nimia vultus pinguedine, inſtabilem, phlegmaticum, craſſum, hebetem.

Frons anguſta, ſtolidum: longa, docilem & optimos ſenſus: Sublata, turgida, rotunda, verſutum, tergiuerſum: Rugoſa, curis oneratum: Rotunda, inuidum, dolo-

ſum,& iracundum: Ampla, largum,liberalem,deſignat.

Frons quibus triſtis cum vultu demiſſo, queruli ſeu lugentes. Refertur ad affectum. Nam qui lugent & lamentantur, vultu ſunt demiſſo, ſoliciti.

Frons acuta,recta,non magna, valens, neque leuis, neque omnino rugoſa, magnanimum indicat.

Frons quaſi cacumen quoddam habens & foſſulas quaſdam, callidi & perfidi indicium.

Frons quibus eſt plana & continua ſine rugis, inflexiles ſunt & inſenſibiles, id eſt, pertinaces in ira,obſtinati & litigioſi.

Frons quibus in medio contrahitur, iracundi ſunt.

Frons quibus oblonga, macra & concaua,timidi ſunt,doloſi,& ambitioſi.

Qui habēt rugas frontis ſuperius retractas, magna cogitare cōſueuerunt, & plerunque ſunt melancholici.

Qui habēt frontem laxam & tanquam arridentem,palàm adblandiuntur; à tergo verò peſſimè detrahunt.

Frons parua & ſubtili pelle denotat ſpiritus

ritus ſubtiles & mobiles: & contrà. Spiritus autem eſt ſubſtantia ſubtilis, aërea, dilucida, ex leuiſſima & tenuiſſima quaque ſanguinis parte producta; per quem defertur virtus animæ ad proprias illius actiones. Quare vbicumque eſt nimia frõtis craſſities, ibi etiam ſpiritus craſſos gigni neceſſe eſt, qui non ſunt apti ad meditandum.

Frons nimis attenuata & corrugata, cerebri defectum & humoris ſubſtantifici conſumptionem deſignat, vt patet in ſenibus, & in his qui à diuturnis morbis exhauſti & extenuati ſunt.

Frons tenſa & lucida, adulatores ſunt & doloſi, vt ſuprà dictum eſt.

Frons in longum rugoſa, præſertim in radice naſi, arguit cogitationes melancholicas.

Frons erugata exporrectáque fallaces.

Frons valde diſtorta, ſecordem ac ſtupidum.

Frons alta, lata, & longa, auget bona.

Frons alta rectaque, contumaciam.

Frons depreſſa atque humilis, virilis non eſt.

Frons distenta, securitatem.

Frons in temporibus quasi inflata grossitudine carnis, maxillis plenis carne, multum animum arguit, iracundiam, superbiam, & ingenii grossitiem.

Frons curua eademque alta & rotũda, stoliditatis indicium est & impudentiæ.

Frons aspera, quæ quasi fossas habeat, infidum, callidum, &, si cætera affuerint, stolidum.

De lineis frontis.

LIneæ frontis in longum non comprehenduntur certo numero in singulis hominibus. Alii enim plures, alii pauciores lineas habẽt: vt plurimum tamen pauciores tribus hactenus in nullo mihi videre contigit.

Suprema linea proxima commissuræ coronali dicatur Saturno; altera Ioui; tertia Marti. Hoc statuimus quadam similitudine maioris illius mundi cum minore, & verum esse obseruatione in multis deprehendimus. Immediatè verò supra vtrumque supercilium interdum etiam vna

vna conſpici ſolet linea, quarum dextra Soli; ſiniſtra Lunæ adſcribitur. At quæ ſunt inter ſupercilia, Mercurio. Inter cilia verò, & in radice naſi, Veneri dicantur. Quãdo autem plures ordine ſe cõſequuntur lineæ, ſingulæ ſingulis Planetis attribuuntur, eo ordine quem Planetæ in ſuperiori mundo ſeruant; præterquam quod inter ſupercilia perpetuò Mercurio adſcribuntur, vt in ſequenti figura videre licet.



Lineæ benè collocatæ & fortunatæ dicuntur illæ, quæ vel rectæ ſunt, vel parum

inflexæ, cõtinuæ, perſpicuæ, non diuulſæ, non diſtractæ, non cancellatæ, aut veluti obeliſco notatę, neque ſe mutuò ſecantes. Contrà, malè collocatæ & infortunatæ ſunt illæ, quæ ſunt nimium intortæ, inflexæ, & veluti cadentes, diuulſæ, cancellatę, circello, globulo & veluti obeliſco notatę, atque mutuò ſeſe interſecantes.

Lineæ, quæ aliis paruis lineolis cancellantur, aut ſi illæ in formam crucis per obliquum ſe interſecant, pericula, impedimenta, damna in eo genere euentuum, quod ipſa linea denotat, ſignificant. Vt ſi linea Iouis hoc modo ſecta fuerit, damna in his rebus quæ per Iouem ſignificantur, portendunt. Sic de cæteris.

Lineæ ſimplices & rectæ, ſimplicitatem & rectitudinem animi notant. Sic cõtrà obliquæ, inflexæ, aut quomodocumq; intortæ, ſemper varium, aſtutũ, doloſum, & ſimpliciter malum indicant.

Lineæ benè conſpicuæ & magnæ, magnos & notabiles euentus. Paruæ & obſcuræ, paruos & obſcuros ſignificant.

Sicut dextram partem Soli, ſiniſtram Lunæ adſcripſimus: ita etiam dextras partes

tes maribus, ſiniſtras fœminis attribuimus.

Linearum multitudo non laudatur. Significat enim multa & varia negocia, quæ difficulter deducuntur ad finem. Paucitas contrà & ſimplicitas, animi rectitudinem, ſimplicitatem, & ſeria negocia.

Rara ſigna raros euentus ſignificant. Adparent enim interdum cruces, circelli, ſtellæ, & varii characteres, qui diligenter notandi ſunt. Sunt enim veluti diuinæ literæ, quibus ſcripta & deſignata eſt hominum vita.

Linea in ramos expãſa, negocii diſtractionem in varia, & hominem vagabundum, mutabiliſq; conſilii denotat.

Lineæ interdum creſcunt & augentur, interdum decreſcunt & imminuuntur. Quare illæ augmentum & res futuras, hæ decremẽtum & res præteritas denunciãt.

Formæ figurarum conſimiles euentus declarant. Sic crux in fronte, ſuſpendium minatur.

Duæ lineæ, aut ad ſummum tres, in loco Mercurii, atque hæ rectæ & ſimplices, facundos, ſapiẽtes, & rectos notant. Contrà, ſi plures tribus fuerint, & à rectitudine

aliquantulum deflexerint, aut ſaltem per obliquum poſitæ fuerint, & ſeſe mutuo ſecuerint, aut attigerint, arguũt loquaces, garrulos, obtrectatores, doloſos, varios, mẽdaces, cuiuſlibet rei ſimulatores & diſſimulatores, ardentes in cupiditatibus, inquietos, turbulentos. In muliere, loquaculam, contentioſam, veneficam, & malis artibus deditam, indicant.

Circelli parui aut verrucæ in linea Saturni, caſum ab alto, pericula aut damna, ſignificant: In linea Iouis, paupertatem, iniuſtitiam: In linea Martis, homicidia, crudelitatem: In linea Veneris, libidines omnis generis flagitioſiſſimas: In linea Solis, principũ & ſuperiorum inimicitias: In linea Lunæ, odiũ vulgi: In lineis Mercurialibus, falſarios, portendunt. Eadem etiam deſignant cancellationes linearum, aut earum diuulſiones.

Linearũ magna flexuoſitas in longum, præſertim maiorum, videlicet Saturni & Iouis; item Saturni & Martis, valde eſt illaudata. Denotat enim peſſimos ſceleratiſſimóſque.

Lineæ moderatè inflexæ lucra portendunt.

dunt. Dictum est enim planè rectas, animi rectitudinem & simplicitatem portendere; quæ vbi est, ibi lucra & diuitiæ esse nequeunt. Sicut enim Poëta cecinit: *Non bene conueniunt, nec in vna sede morantur Maiestas & amor:* Ita etiam contrà dicere possumus: *Et probus & diues manet vno corpore nunquam.* Vt igitur opes & lucra eueniant, necesse est à recto aliquantulum deflectere. Huc spectat etiam populare illud dictum: *Omnis diues aut iniustus, aut iniusti hæres.* Et Plato quinto de legibus, refutans eorum sentētiam qui ciuitatē exoptabāt esse quàm ditissimam, ac longè latéque dominari terra mariq;, ibidem confirmat fieri non posse, vt probitas & iustitia sint coniunctæ cum magnis diuitiis. Et in ciuitate quæ seditionem effugere velit, oportere nec inopiam esse, neque diuitias.

Linea alteram longitudine superans, fortunam ampliorem designat. vt, Si Iouis longior sit Saturni linea, diuitias, & in omnibus rebus, quæ per Iouē significantur, successum & fortunam pollicetur. Sic, si Martis linea cæteras longitudine superat,

nec ſit impedita cãcellatione, aut verruca, vel alio aliquo ſigno, Martialem hũc eſſe, bonamq́; fortunam in rebus Martialibus deſignat. Sic quoque de cæteris lineis iudicium facito.

Lineæ à ſua continuitate diuulſæ, præſertim Saturni aut Martis, infortunia & caſus ſignificant.

Lineæ paruæ & exiles multæq́; ingenium & negocia multa ſignificant.

DE PLANETARVM ſignificationibus.

Significationes Planetarum diſtinguuntur in res & perſonas.

SATVRNVS ex rebus ſignificat agriculturã, terrę fructus, fodinas metallicas, theſauros, ædificationes, opificia impura, tenacitatẽ, hæreditates mortuorum, carcerem, æs alienum. Ex perſonis, ſenes, agricolas, foſſores metallorum, lapicidas, coriarios, figulos, Iudæos, Mauros, inuidos, pertinaces, ſolitarios, taciturnos, inſidiatores.

IVPITER ex rebus, dignitates Eccleſiaſticas,

aſticas, religionem, regnum, iuſtitiã, honeſtatem, commẽdationes, beneficia, &c.

Ex perſonis, magnanimos, verecũdos, manſuetos, Prælatos, Epiſcopos, Iuriſperitos, Iudices, aduocatos, nobiles, diuites, præfectos prouinciarũ vel ciuitatum, &c.

MARS, ex rebus, contentiones, rixas, militiam, bellum, victoriã, fortiter geſta; fabrilem, chemiam, & omnia opificia quę fiunt per ignem; tyrannidem, violentiam, &c. Ex perſonis, contumelioſos, ſeditioſos, coniuratos, prædones, iracundos, crudeles, audaces, inuerecundos, conuiciatores, chirurgos, lictores, duces, capitaneos, qui ferrum & ignita opera tractant, bombardarios, machæropœos, fuſores, &c.

SOL ſignificat res omnes maximas, regna, reſpublicas, nobilitatem, magiſtratus, magnanimitatem, fortitudinem, ſplendorem, dominationem, honores, &c. Ex perſonis, Reges, Principes, Comites, magiſtratum, ſplendidos, claros, prouidos, amãtes & cupidos honorũ, ambitioſos, &c.

VENVS ex rebus, amorem, miſericordiam, affabilitatem, comitatem, vrbanitatem, pulchritudinem, donationes amico-

rum, mulierum; coniugium, dotem, ornamenta, & res preciosas, libidines, luxum, &c. Ex personis, mansuetos, comptos, saltatores, procos, mulierosos, appetentes deliciarum & conuiuiorum, phrygiones, musicos, poëtas, pictores, &c.

MERCVRIVS ex rebus, contractus, negotiationes, omnes artes quæ in ingenii cōtemplatione versantur, studia honesta, inuētionem nouarum artium, diuinationem, curiositatem, garrulitatem, &c. Ex personis, Philosophię professores, Mathematicos, scriptores, cancellarios, mercatores, sculptores, omnis generis artifices ingeniosos, sagaces, dolosos, callidos, instabiles, &c.

LVNA ex rebus, omnia quæ humore abundant, mare, flumina, & horum affluxus & refluxus, studiū historiarum, legationes, nauigationes, itinera, peregrinationes, &c. Ex personis, Reginas, viduas, plebem, & eos qui in assiduo motu sunt, vt nautas, cursores, legatos, nuncios, piscatores, vagabundos, pusillanimes, inconstantes, &c.

De

De ſuperciliis.

SVperciliorum locus eſt etiam frons, & eſt in compage oſſium poſitus. Sunt autem Supercilia tum vtilitatis, tum decoris gratia homini formata: Vtilitatis quidem, vt delabentes humores arceant, vtq; ſit veluti imbricamētum humoribus à capite defluentibus.

Supercilia habent etiam vim occultam adfectionum animi. Vnde prouerbium, *Supercilium attollere*, pro eo quod eſt arrogantem & ſuperbum eſſe. Et faſtuoſos homines *ſuperciliosos* nominamus.

Supercilium dextrum magis attollitur, & arcuatum magis quàm ſiniſtrum habetur; quia omnes partes mouēdi cauſa vergunt ad ſitum ſuperiorem. Sic etiam ren dexter ſuperior eſt ſiniſtro.

Quibus perpetua ſunt ſupercilia, triſtes ſunt. Refertur ad adfectus ſimilitudinem.

Quibus ſupercilia ad naſum ſunt detracta, ad tempus retracta, ſimplices ſunt & fraudi expoſiti. Refertur ad ſues.

Supercilia recta & longa tanquam lineæ, fœmineam prætendunt molliciem,

ac animi leuitatem.

Supercilia arcuata & ſatis magna, nec in vnum coëuntia, neque multum ad tempora remiſſa, ſubtilem, ingenioſum ac ſtudioſum arguunt.

Supercilia arcuata ſi coniungantur in cono, ſeu in radice naſi, & declinãt ad tempora, adeſtq́; gibboſitas genarum, triſtem, inuidum, rudem, & incompoſitum animum indicant.

Supercilia iuxta naſum inflexa, ſignificant animum auſterum & acerbum.

Supercilia multorũ pilorum, animum iracundũ, animoſum, & magna meditantem notant.

Supercilia iuxta tempora inflexa, deriſorem, diſſimulatoremq́; indicant.

Supercilia in totum demiſſa, notam inuidiæ habent.

Supercilia ſpiſſa, & longorũ pilorum, vt viſum propemodum obumbrent, exceſſum caloris ſignant.

Supercilia paucorũ pilorũ & carnis multę, ſenſum durũ ſignãt & obtuſum & frigiditatẽ in mẽbris principalib⁹ dominãtem.

Supercilia pilis ſpoliata, aut interiorem

ſan-

ſanguinis corruptionem ſignificant, vt patet in leproſis: aut naturalis humoris conſumptionem, vt in hecticis, & ſimilibus: aut meatuum & viarum, per quæ humores tranſeunt, oppilationem, vt patet in caſtratis. Item *Salitium* (ſic enim Gaza ſuperciliorum læuitatem; ſicut *caluitium* capitis glabritiem, vult adpellari) ſignum eſt immoderatæ libidinis. Cùm enim ob nimiam reſolutionem calidi in Venerem, cerebrum, quod ſuapte natura frigidiſſimum eſt, tanto quidem magis refrigeſcat, efficitur hoc ipſo imbecillum admodum: ex qua imbecillitate cùm ſufficere pilis alimentũ nequeat, neceſſe eſt illos decidere, æquè ac frondes ipſæ è ramis decidunt, vbi humor hic à radicibus non ſufficitur. Eſt enim pilorũ alimẽtum craſſior & fuliginoſa humorũ eluuies è cerebro ad cutem permanãs. Eadem eſt etiam cauſa caluitii. Quod verò nonnullis ſupercilia per ſenectutẽ adeò hirſuta reddũtur, vt reſecare ea oporteat, id propterea euenit, quia oſſa ſuperciliorum, quę antea per ſuturã coniuncta erãt, ſeneſcente ætate laxantur, diducũturq; atq; ita plus fuligino-

ſorum excrementorum ad pilorum generationem tranſmittitur.

Supercilia complicata & dura, vel rubea, hominem inuerecundum, impudentem, & inuidum denotant.

Supercilia alba, fœminiuirum, citò credulum, & ſtolidum ſignant.

Supercilia nigra, non multum curua, interuallo diſtincta, laudatiſſima ſunt. Talia enim habuiſſe Dominum & Saluatorem noſtrũ Ieſum Chriſtum, & caſtiſſimam virginem Mariam matrem eius, Nicephorus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ miniſter, & ſcriptor hiſtorię Eccleſiaſticę, in fine libri primi ſcribit.

Supercilia concreta & ſe contingentia, omnium ſunt peſſima. notant enim maleficum, plagiarium, maleficis artibus deditum. Et Ioannes de Indagine id ſe ſæpè obſeruaſſe aſſerit in vetulis ſagis; quæ iam ad incendium ductæ, huiuſcemodi præferebant ſupercilia. Accepi etiam Ducem illum Polonicum, profugum, & raptorem virginis, Nymburgi ante trienniũ à Tartaris crudeliter interfectum, eiuſmodi ſupercilia habuiſſe.

Supercilia quibus titillant, videnturq́; modicum ſubagitari ſe, audaciȩ & animoſitatis indicium eſt.

Supercilia molliuſcula, plana, atque ex æquo ſibi inuicem reſpōdentia, nigricantibus pilis, contēperatam complexionem, & probum deſignant.

Supercilia valde piloſa, oſtendunt ineptos ad loquēdum, quia arguunt multam & aduſtam materiam. Item oſtendūt ineptitudinem morum & maleficorum; quia intellectus & morigeratio à temperamento tantùm cauſatur, non ab aduſtione, & fumorum copia. Ex magna nanque aduſtione ſemper cerebrū caleſcit; & per conſequens eſt garrulitatis cauſa & furibundi moris, nullo diſcurſu.

Supercilia denſa cum multitudinē pilorum coniunctorum ad naſi principium, ſignant aduſtionem intēſam: & tales ſunt melancholici & prauæ naturæ, impii, & aliquādo fures & omnino deceptores, homicidæ, ac lenones, & omnia mala complectuntur.

Supercilia ad ſuperius eleuata, ſi ad originem naſi deſcēdunt, & ſuperius eleuan-

tur ad tempora, ſignant dominium calidi & ſicci; & ſunt callidi, & malefici.

Polemon ait: Si frontis pili ad naſi medium denſi demittantur; ad partes verò quæ vtrinque exiſtunt, minime; magnanimitatis & maximæ virtutis animi argumentum eſſe. Ibidem rectos pilos, timidum & dolis præditum notare.

Supercilia ſi deſcendunt inferius à parte naſi, & ſuperius eleuantur à parte temporum, inuerecundos & hebetes demonſtrant; & hoc propter caliditatē furioſam.

Supercilia longa, arrogantiam, & inuerecundiam notant.

Supercilia rara, menſuratæ magnitudinis, arguunt temperamentum, humorum bonitatem. Talia habentes, ingenioſi ſunt, & ſecreta indagantes.

Frons parua & anguſta: Lineæ Saturni, Iouis, & Martis à ſua continuitate diuulſæ, aut cancellatę; Mercuriales verò obliquæ, aut ſeſe ſecantes, aut contingētes, vel aliàs quomodocunque impeditæ, vt ſupra dictum eſt: Supercilia flaua & ferè ipſis oculis imminentia, & ad radicem naſi deſcendentia: Oculi mobiles, crocei: Adhæc men-

mentum breue: ſtolidum, temerarium, impudentem, inſidioſum, inquietum, turbulentum, Catilinarium, & fanaticum deſignant.

SEQVVNTVR ALIQVOT PICTVRÆ DIVERſorum humanæ frontis lineamentorum, iuxta accuratam obſeruationem effigiatæ.

Diuitias & prudentiam talis linea Iouis deſignat.



Circellus in linea Iouis damna in diuitiis notat.



Linea ſic ad naſum inflexa mores peſſimos denotat.



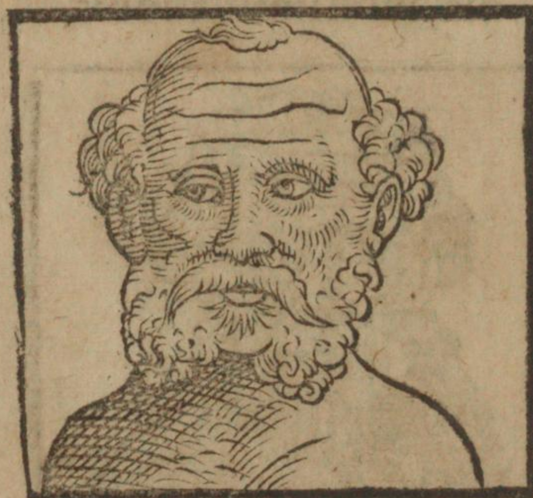
Ingenium bonum, mores probiſſimi & rectiſſimi, nihil fraudis, nihil ſimulationis.



Ingenium varium, mutabile, fallax. Diuitiæ inſtabiles.



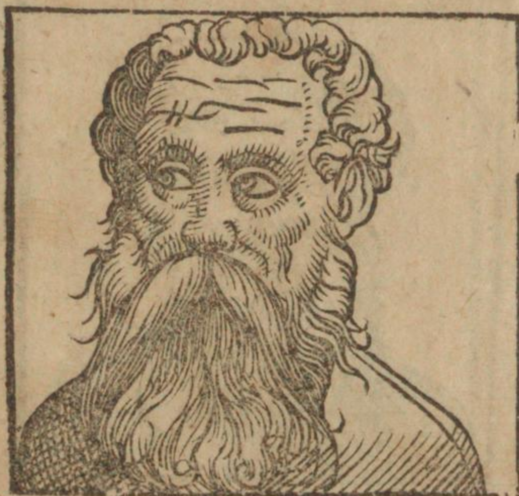
Tales lineæ diuitias & bonam fortunam notant.



Linea Iouis ſic inflexa diuitias fraude partas deſignat.



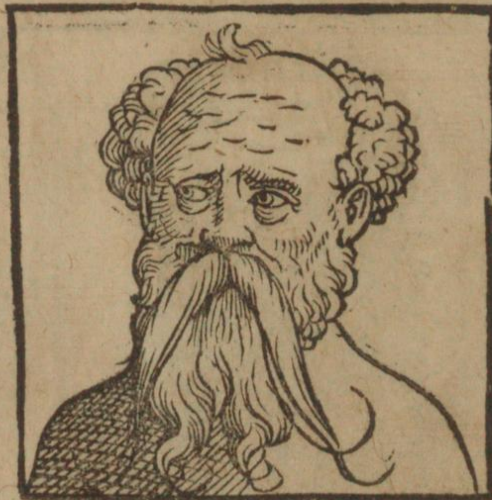
Damna in diuitiis & in rebus quæ per Iouem ſignificantur.



Infortunia &
casus varij.



Multa negotia, eáq;
imperfecta.



Damna

Damna in agris &
possessionibus.



Crux in medio frontis,
suspendium designat.



Tales lineæ flexuoſæ mores peſſimos ſignificant.



Linea ſic per obliquum ducta, mores illaudatos notat.



Homi-

Homicidia & mors violenta.



Linea ſic inflexa turpes libidines ſignificat.



Fortunam lentam, & facundiam ſignificant.



Simplex, & rectus animus.



Linea

Linea in ramos expanſa, in conſilio mutabilem deſignat.



Ingenium ſubtile, aptum ad meditandum. Animus ſine fraude. Diuitiæ inſtabiles. Linea Martis cæteris longior iracundum deſignat.



Caſum ab alto.



Pericula in aquis.



Incon-

Inconſtans fortuna; nunc diues, nunc pauper.



Ingenium, diuitiæ, & fortuna ſtabilis.



Suſpendium.



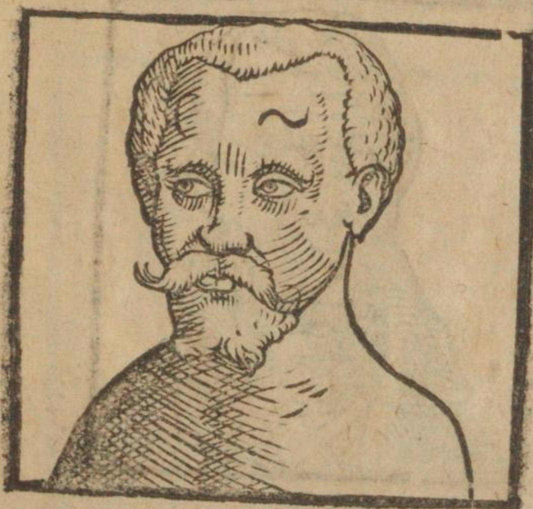
Diuitias multas.



Verruca in linea Martis crudelem & ſanguinarium notat.



Lineæ inter ſupercilia, loquacem & garrulum ſignificant.



Homicidia.



Casum ab alto.



Damna

Damna à ferro & à rebus Martialibus.



Lineæ Solis & Lunæ ſic coniunctæ, bonam fortunam notant.



Homicida.



Homicida.



Lineæ

Lineæ Mercurij obliquæ,& ſe mutuo contingẽtes, malitioſum, contentioſum,turbulentum,& ſeditioſum notant.



Liberalis, apertus, iracundus, venereus. Sunt enim omnes lineæ rectæ; linea Martis longiſſima, Veneris verò cancellata.



Diuitiæ & vxores.



Felix & fortunatus.



Vulnera capitis, læſionem & morſum ab aliquo animali: Item philtra.



Animoſus, audax. Diuitiæ inſtabiles.



Lineæ Saturni & Martis à ſua continuitate diuulſę, lęſiones & caſum ab alto ſignificant.



Varius, fallax, doloſus, elati animi.



Aſper,

Aſper, crudelis, ſeditioſus, tyrannicus, doloſus.



Manſuetus, placabilis, ingenioſus.



Iam sæpe dictum est, lineas rectas rectos: cõtrà curuas & infle-



xas, versutos, sophisticos, dolosos, deceptores & simulatores, significare. Atque hoc verum esse ita iam certum est, vt de eo dubitare nemo debeat. Vnde verò hoc eueniat, nescio, nisi fortè sympathia & consensione rerum, quæ similitudine quadam & affinitate sibi mutuo consentiunt, aut dissimilitudine aduersantur.

Omnes

Omnes lineæ ſunt (vt vides) diuulſæ, & ad naſum deſcenden-



tes; ac illarum ſuperior, quæ Saturni eſſe debebat, prȩter id quod eſt impedita, deſcendit & degenerat in Mercurij lineam. Quod etſi ad bona animi cõfert: tamen bona fortunæ mirabiliter exagitat, nullumq́; , aut ſaltem perexiguum his hoſpitium præbet. Cæterùm quia illȩ lineæ non ſunt vllo modo inflexæ & intortæ, hominem beneficum & ſine fraude notant,

Dictum est superius, Mercuriales lineas esse eas, quæ inter su-



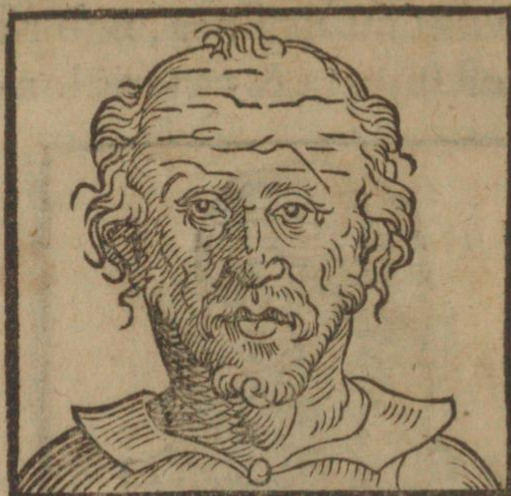
percilia collocātur. Hîc sunt tres lineæ, atque hæ rectæ, nec impeditæ, præterquam quòd vna illarum, dextra videlicet, cancellata cernitur. Quare significant ingenium, facundiam miram & inuictam; gnarū, solertem, cum dexteritate omnia facientem, labores assiduos & indefessos, nō habentem irritos impetus. At cancellatio illa vehemētem nimis, & contētiones assiduas cum Mercurialibus decernit.

Hîc

Hîc vna tantùm linea, nimirũ Martis, eſt integra, & cæteris lon-



gior. Quare dominari in eo iraſcibilem potentiam certum eſt. Quòd verò Saturni & Iouis linea à ſua continuitate diuelluntur diſtrahunturque, ſignificant multa impedimenta, & animum diuerſis intentum, negotioſum, operoſum, & quòd res tardè admodum optatum finem adſequuntur.



Inſignis vir eſt hic, & multis præclaris dotibus à Deo ornatus, pietate, humanitate, eruditione, & rerum vſu tanto, quantum vix aliquis cogitare poſſit: liberalis, & magnanimus. Magnas cruces & afflictiones huc vſque pertulit, exilia, carceres duros; etiam in facie vulnus accepit: denique magnis procellis iactatus, eluctatus ex illis turbulẽtis fluctibus ſæpius mirabiliter diuino munere, vt putaret ſe iam tandem ad portum otiumque traductum eſſe, rurſus in eoſdem coniectus. Tantam profectò varietatem fortunæ, paucos in vita ſuſtinuiſſe exiſtimo.

Linea Solis ſupra oculum dextrum inflexa, Solares ſibi non futuros fauorabiles & æquos indicat: Sed neque Lunares, ob lineam obliquam attingentem lineam Lunæ.

Ex tot verò lineolis frontis hoc conſtat ex hac arte, quòd ſignificant varia negotia, quibus implicabitur, ingenium acutum, tectum, & ſuſpicax. Deinde diſruptio illa linearum, pericula magna, & aduerſitates indicat. Quod verò à linea Martis lineola per obliquum verſus ſiniſtrũ oculum cadat, carceres, odia magnorum, perſecutiones, & neſcio quid violenti præſagire videtur; & certè vix violentæ mortis periculum effugiet.

IOACH-

IOACHIMVS RHÆTICVS
THADDAEO AB HAYCK S.

SÆPIVS cogito de tuis studiis,& doleo quòd non possumus mutuas in his operas cõmunicare cotidianis confabulationibus. Christophorus Schram bibliopola Vittebergensis,mihi tuam Metoposcopiam misit. Velim vt eam in magnum volumen augeas; & hãc laudem Cardano præripias, qui tot nunc annos vana nos spe huius artis lactat. Hoc tempore in manus sumpsi opus Copernici, & cogito illud illustrare nostris commentariis. Nam post præteritam nuper Saturni & Iouis coniunctionem die 25 Augusti hora 7 cum dimidia post meridiem, quidam amici me orant, & vrgent, vt hunc laborem suscipiam. Si quid in hac parte me iuuare potes,rectè feceris.Nam & nostræ amicitiæ testimonium velim ad posteritatem propagari. B. V. Cracouiæ 18 Octob. Anno 1563.

IOACHIMVS RHÆTICVS
THADDAEO AB HAYCK S.

SPERO te studiosum esse lectorem scriptorum Theophrasti Paracelsi. Itaque cùm & ego eius scriptis delecter, cuperem tecum deinceps de illis aliquando confabulari. Nuper incidi in fragmentum quoddam Astronomiæ, quod cum hisce literis tibi transmitto. Audio autem Georgium Fuggerũ integram habere eius Astronomiam. Quod si vel ab illo, vel aliunde eam habere possis, velim vt eam mihi communices. Ego similiter studebo vt habeam vndecumque possim. Quod si mihi aspirauerit fortuna, faciam vt eam quàm citissimè accipias. Tuum libellum Metoposcopiæ mittas velim; & si præterea illum auxisti, similiter. Nam pertinet ad Theophrasti Astronomiæ partem, quam Signatam appellat. B. V. Cracouiæ 10 Maij Anno 1567.

FINIS.

